

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 728/2017-80

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. mája 2018 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti ASTIRO, s. r. o., Kúpeľná 6663/6, Prešov, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., Dončova 1451/21, Ružomberok, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ladislav Janči, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 203/2004 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 216/2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti ASTIRO, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 203/2004 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 216/2016 p o r u š e n é b o l i .

2. Krajskému súdu v Prešove prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 216/2016 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti ASTIRO, s. r. o., priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré sú Okresný súd Humenné a Krajský súd v Prešove, každý v sume 1 500 €, povinní vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Humenné a Krajský súd v Prešove sú povinní uhradiť obchodnej spoločnosti ASTIRO, s. r. o., spoločne a nerozdielne trovy konania v sume 374,81 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiatjeden centov) na účet jej právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., Dončova 1451/21, Ružomberok, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 728/2017-17 z 28. novembra 2017 prijal na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti ASTIRO, s. r. o., Kúpeľná 6663/6, Prešov (ďalej aj „sťažovateľka“ v citáciách aj „sťažovateľ“ alebo „žalobca v prvom rade“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 203/2004 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 216/2016 (ďalej obe konania spolu aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla: „Sťažovateľ ako žalobca je účastníkom civilného konania v prvom stupni vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 6C/203/2004, predmetom ktorého je návrh na priznanie nároku na náhradu škody vo výške 1.132.320,73 Eur s príslušenstvom. Návrh na začatie konania bol v danej veci podaný právnym predchodcom sťažovateľa dňa 24. 9. 1996, pričom sťažovateľ sa stal účastníkom daného konania od 15. 3. 2007, kedy bolo rozhodnuté o jeho vstupe do konania na miesto pôvodného žalobcu. Konanie v danej veci bolo pôvodne vedené pred Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 6C 665/96, pričom na základe rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 4 NcC 23/04 zo dňa 20. 7. 2004 bola daná vec prikázaná Okresnému súdu Humenné.

Súdne konanie vedené v danej veci nie je doteraz ukončené, hoci trvá už takmer 21 rokov, a to aj napriek tomu, že právny názor na danú vec vyslovil aj Ústavný súd SR v Náleze II ÚS 590/2015-11 zo dňa 23. 9. 2015.

Naposledy bolo v danej veci vydané rozhodnutie Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 6C 203/2004 zo dňa 13. 7. 2016...

Z dôvodu podaných odvolaní bol daný súdny spis predložený Krajskému súdu Prešov, ktorý zatiaľ o podaných odvolaniach nerozhodol, a to napriek žiadosti sťažovateľa. Na tomto odvolacom súde je vec v súčasnosti vedená pod sp. zn. 2Co 216/2016...

Napriek sťažnosti na prieťahy v konaní, ktorú podal sťažovateľ a vedomosti najvyššieho predstaviteľa konajúceho odvolacieho súdu o tejto sťažnosti, nebolo ku dnešnému dňu v danej veci vytyčené pojednávanie, hoci od vyrozumenia od sťažnosti na prieťahy v konaní uplynula lehota viac ako 5 kalendárnych mesiacov, a od posledného rozhodnutia prvostupňového súdu lehota viac ako jedného kalendárneho roka.

S poukazom na dĺžku vyššie uvedeného konania, ako aj dĺžku odvolacieho konania v kontexte s dĺžkou celého konania, ako aj fakt, že v danej veci všeobecné súdy, osobitne Krajský súd Prešov z nižšie uvedených dôvodov odmieta rešpektovať právne závery vyššie uvedeného nálezu, a sťažnosť na prieťahy v konaní nenašla svoj odraz v urýchlenej a koordinovanej činnosti Krajského súdu Prešov, považujeme túto sťažnosť za naliehavú v zmysle § 26 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších zmien a doplnení. “

Ďalej sťažovateľka uviedla:

«Máme za to, že pre prijatie záveru o prieťahoch v konaní svedčí už zistenie, že v danej veci nebolo doteraz právoplatne rozhodnuté, napriek tomu, že od začatia konania pred všeobecným súdom uplynula lehota takmer 21 kalendárnych rokov. Ústavný súd v svojich rozhodnutiach - napr. IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 82/2010, vyslovil, že o neefektívnosti postupu okresného súdu svedčí predovšetkým skutočnosť, že vec sťažovateľa nie je ani po desiatich rokoch a piatich mesiacoch od začatia konania právoplatne skončená, čo je už samo osebe z ústavného hľadiska neakceptovateľné. Ak neskončenie veci v lehote 10 rokov je neakceptovateľné, potom neskončenie veci v dvojnásobne dlhšej lehote v prejednávanej veci, je neakceptovateľným bez akéhokoľvek pochybností a bez prípustnosti akejkoľvek prijateľnej obhajoby tohto stavu. Na dĺžke konania mala levi podiel pasivita a zrejma nečinnosť a neefektívnosť odvolacieho súdu. Ten totiž o prvom podanom odvolaní v danej veci proti prvostupňovému rozhodnutiu z 27. 9. 1999, rozhodol až 30. 5. 2000 (odvolacie konania trvalo viac ako 8 mesiacov), o druhom odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu z 9. 7. 2001, rozhodol až 28. 2. 2002 (odvolacie konania trvalo viac ako 7 mesiacov), o treťom odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu z 9. 7. 2001, rozhodol až 28. 2. 2002 (odvolacie konania trvalo viac ako 7 mesiacov), o štvrtom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu z 14. 9. 2007 rozhodol až 18. 12. 2008 (odvolacie konanie trvalo viac ako 15 mesiacov), o ďalšom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu z 30. 9. 2011 rozhodol až 20. 10. 2012 (odvolacie konanie trvalo takmer 13 mesiacov).

Zastávame názor, že tieto odvolacie konania trvali neprimerane dlhú dobu, aj s ohľadom k tomu, že v danej veci vždy rozhodoval ten istý senát odvolacieho súdu, ktorému bol obsah súdneho spisu známy z predchádzajúcich rozhodovaní, pričom sťažovateľ preto právom očakával, že lehoty o podaných odvolaniach sa mali skracovať ale reálne dĺžka odvolacích konaní sa predlžovala. Tomuto trendu svedčiacom o prehlbovaní stavu právnej neistoty nasvedčuje aj posledné odvolacie konanie, ktoré nebolo doteraz ukončené, hoci sťažovateľ podal sťažnosť na prieťahy v konaní odvolacieho súdu. Odvolací súd ani viac ako 7 mesiacov po podaní sťažnosti na prieťahy v konaní všeobecného súdu nevytýčil v danej veci termín odvolacieho pojednávania a ani o odvolaniach nerozhodol.

Určité prieťahy v danej veci pochopiteľne spôsobili aj to, že v danej veci po podaní mimoriadneho dovolania a po rozhodnutí o mimoriadnom dovolaní NS SR z 24. 9. 2003 sa v danej veci de facto nekonalo po dobu 2,5 roka, počas ktorých bola daná vec odňatá Okresnému súdu Svidník a následne pridelená Okresnému súdu Humenné, pričom v tomto čase neboli vo veci konané žiadne pojednávania a ani iné úkony dokazovania.

Opätovné rozhodovania všeobecných súdov v danej veci bolo zavinené aj tým, že Krajský súd Prešov v konaniach o odvolaní v dôsledku jeho nesústredenosti, nariad'oval podriadeným súdom implementovať právne úvahy, ktoré neboli ústavne udržateľné, čo potvrdil vo svojom náleze sp. zn. II ÚS 590/2015-11 zo dňa 23. 9. 2015 viažucom sa k danej veci aj Ústavný súd SR.

Po vydaní tohto nálezu sťažovateľ očakával, že priebeh konania bude hladký a plynulý, ale opäť v dôsledku neefektivity viac-menej odvolacieho súdu nastali vo veci prieťahy v konaní nezavinené jeho účastníkmi, ale konajúcim odvolacím súdom. Krajský súd Prešov po vydaní uvedeného nálezu Ústavného súdu SR vydal vo veci Rozsudok sp. zn. ICo/9/2015-1222 dňa 27. 4. 2015, ktorým poprel zmysel kontradiktórneho konania a nariadil okresnému súdu vykonať úkony, ktorých vykonanie objektívne nebolo možné a ani potrebné. Krajský súd Prešov totiž nariadil vykonať výsluch znalca [REDACTED], ktorý v danej veci vypracoval kontrolný znalecký posudok č. 12/99 zo dňa 30. 05. 1999. Po spracovaní tohto posudku bolo stranám konania umožnené vyjadriť sa k jeho obsahu, pričom žalovaný ešte na pojednávaní konanom dňa 29. 9. 1999 na otázku súdu, či má námietky voči podanému znaleckému posudku č. 12/99 zo dňa 30. 05. 1999 znalca [REDACTED] (ďalej len ako „znalecký posudok“) vyjadril, že nemá výhrady.

Krajský súd napriek tomuto zisteniu (na ktoré odvolací súd v rozhodnutí z 27. 4. 2015 nijako nereagoval), ktoré znamenalo, že uvedený dôkaz bol od 29. 9. 199 nesporný a jeho závery žiadnou stranou nespochybnované až do nálezu ústavného súdu, nariadil okresnému súdu výsluch znalca. Vykonanie tohto úkonu však nebolo objektívne možné, nakoľko menovaný znalec medzičasom ukončil svoju činnosť znalca a už v čase vydania rozhodnutia odvolacieho súdu tento nebol vedený ako znalec v zozname znalcov MS SR. Navyše odvolací súd si neuvedomil, že znalecký posudok [REDACTED] bol v danej veci spracovaný a súdu predložený až potom, čo žalovaný vzniesol námietky proti prvotne

spracovanému znaleckému posudku č. 4/98 [REDACTED], ktorým bola výška škody určená na sumu 32 842 500,27 Sk (1.090.171,28 eur). Znalecký posudok [REDACTED] bol teda posudok realizovaný v zmysle § 127 ods. 2 OSP, teda šlo o kontrolný znalecký posudok. Z tohto pohľadu sú výhrady súdu ku kontrolnému posudku úplne neobhájiteľné a nemajúce oporu v zákone a ani v rozhodovacej praxi iných súdov, nakoľko zákon ani len nedovoľoval namietat' kontrolný znalecký posudok, a v tejto súvislosti nebolo na mieste súdu prvého stupňa v jeho postupe nič vytknúť (Ak by to zákon dovoľoval, dostali by sa súdy do začarovaného kruhu opätovného a nekončiaceho vznášania námietok proti ďalšiemu znaleckému posudku, čo by znamenalo nemožnosť ukončiť akékoľvek súdne konanie.)

Potvrdením neefektivity postupu odvolacieho súdu bola samotná reakcia žalovaného na následne vykonanom pojednávaní dňa 22. 6. 2016 pred okresným súdom, keď žalovaný priamo uviedol, že netrvá na výsluchu [REDACTED]

Krajský súd síce nariadil okresnému vypočúť znalca k znaleckému posudku, ale bez toho, aby mal na to akýkoľvek základ, pretože odvolací bez opory v akejkoľvek dôkaze produkovanom v spise, sám nedisponujúci potrebnou odbornosťou ako autori vypracovaných znaleckých posudkov, ktoré sa zásadne nelíšia, subjektívne spochybnil závery kontrolného znaleckého posudku, ale nenamietal proti prvému znaleckému posudku vypracovanému v danej veci.

Na margo postupu odvolacieho súdu je treba poukázať aj na to, že bývalý OSP výsluch znalca nepredpisoval v tých prípadoch, keď je spracovaný znalecký posudok v písomnej forme, čo bolo vykonané v danej veci. Nariaďovanie výsluchu znalca navyše bolo nadbytočné aj preto, že oba znalecké posudky zabezpečené v danej veci sú pritom úplne a zrozumiteľné a jasné, z pohľadu ich záverov a výška určenej škody je definovaná číselne.»

Napokon sťažovateľka uviedla, že „má za to, že vzhľadom k doterajšej dĺžke konania a intenzite nesústredenosti konajúcich súdov, osobitne nekoordinovanosti, časovej nesúrodosti a ústavnej nekonformnosti postupu konajúcich súdov s legitímnymi očakávaniami účastníkov súdneho konania, je na mieste okrem vyslovenia porušenia jeho základných práv, priznať mu aj primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ sa domnieva, že už samotná dĺžka konania pred všeobecnými súdmi a stav neukončeného konania po viac

ako 21 rokoch od jeho začatia, vytvára predpoklady pre priznanie finančného zadostučinenia vo výške 30.000,-Eur. Táto suma sa javí byť primeranou sumou zadostučinenia aj vzhľadom k predmetu daného konania a výške pohľadávky, ktorá je predmetom daného súdneho konania.“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo ASTIRO, s. r. o., Kúpeľná 6663/6, 080 01 Prešov, zapísaná v obchodnom registri vedenom Okresným súdom v Prešov, oddiel : Sro, vložka č. : 13006/P, IČO: 36 474 941, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 6C 203/2004 a postupom Krajského súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 2Co/216/2016, porušené boli.

2. Krajskému súdu Prešov sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2Co/216/2016 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 30.000,-Eur slovom tridsaťtisíc euro, ktoré mu sú spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť Krajský súd Prešov a Okresný súd Humenné do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania vo výške 374,81,-Eur, ktoré mu sú spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť Krajský súd Prešov a Okresný súd Humenné do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa vedený v spoločnosti [REDAKOVANÉ], číslo účtu: [REDAKOVANÉ].“

3. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr 4007/17, doručeným ústavnému súdu 25. januára 2018, v ktorom predsedníčka okresného súdu okrem iného uviedla: „Z prehľadu uvedeného vyššie vyplýva prehľad všetkých úkonov, ktoré boli urobené od pripustenia zmeny strán sporu na strane žalobcu. Už 14. 9. 2007 bol vo veci vyhlásený rozsudok a spis bol po potrebných procesných úkonoch predložený Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie dňa 4. 12. 2007. Rozsudok bol

zrušený uznesením krajského súdu z 18. 12. 2008. Spis bol vrátený OS Humenné dňa 27. 1. 2009.

Po doručení tohto uznesenia boli nariadené dve pojednávania na deň 23. 6. 2009 a 23. 9. 2009 a uznesením z 10. 9. 2009 bola pripustená zmena na strane žalobcu tak, že z konania vystúpila žalobkyňa v 2. rade [REDAKOVANÉ] a na jej miesto vstúpila spoločnosť ASTIRO, s.r.o. Prešov. Proti tomuto uzneseniu bolo podané odvolanie a spis musel byť predložený na rozhodnutie dňa 9. 11. 2009 KS v Prešove, ktorý toto uznesenie potvrdil dňa 26. 1. 2010. Po doručení uznesenia sa uskutočnilo pojednávanie dňa 9. 4. 2010, kedy súd vypočul svedka, následne sa strany sporu vyjadrili k listinným dôkazom a pojednávanie bolo odročené na 11.5.2010. Toto pojednávanie bolo odročené na deň 15. 6. 2010 a toto na deň 6. 7. 2010, kedy bol vyhlásený rozsudok a tento bol aj stranám sporu doručený. V dôsledku podaného odvolania bol spis predložený KS v Prešove, ktorý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil uznesením z 20. 12. 2010. Spis bol vrátený OS Humenné na ďalšie konanie 21. 1. 2011.

Neodkladne prvostupňový súd už 7. 2. 2011 nariadil pojednávanie vo veci na deň 19. 4. 2011, na ktorom vypočul svedkov a odročil ho na deň 10. 6. 2011, za účelom výsluchu ďalšej svedkyne. Pojednávanie bolo odročené na deň 9. 9. 2011 s povinnosťou strán oznámiť návrhy na dokazovanie. Toto pojednávanie bolo odročené na deň 30. 9. 2011, za účelom vyhlásenia rozhodnutia. Na pojednávaní dňa 30. 9. 2011 súd vo veci znova rozhodol. Proti rozsudku bolo doručené odvolanie a po potrebných procesných úkonoch bol spis dňa 2. 3. 2012 predložený na rozhodnutie KS v Prešove. Ten rozsudkom z 22. 10. 2012 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, spis bol tunajšiemu súdu doručený dňa 29. 11. 2012 a po doručení rozsudku stranám bola na ňom vyznačená právoplatnosť dňom 11. 12. 2012. Teda dňom 11. 12. 2012 bolo konanie vo veci samej právoplatne skončené. Súd prvej inštancie rozhodoval o trovách konania.

Dňa 25. 4. 2014 bolo súdu doručené uznesenie KS v Prešove z 27. 3. 2014, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie po tom, čo Ústavný súd SR uznesením IV. ÚS 562/2013 z 23. 1. 2014 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22. 10. 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po doručení tohto rozhodnutia prvoinštančný súd nariadil pojednávanie na deň 2. 7. 2014 a následne na deň 1. 10. 2014. Toto pojednávanie bolo odročené na deň

22. 10. 2014, na ktorom bol vyhlásený rozsudok. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a spis bol dňa 13.1.2015 predložený na rozhodnutie KS v Prešove. Ten uznesením z 27. 4. 2015 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a spis bol tunajšiemu súdu vrátený 5. 5. 2015.

V zrušujúcom uznesení krajský súd uložil súdu prvej inštancie povinnosť doplniť dokazovanie výsluchom znalca [REDAKOVANÉ], ktorý podal vo veci znalecký posudok a ustáliť, či žalovaný nesie zodpovednosť za všetky čiastkové druhy škôd, ktoré tvoria celkovú škodu na Hoteli Dukla vo Svidníku a z akých dôvodov. Konštatoval, že v tomto smere sa súd prvej inštancie nezaobíde bez podrobného výsluchu znalca, ako aj vyjadrení strán sporu.

Po doručení horeuvedeného zrušujúceho uznesenia krajského súdu, súd prvej inštancie už 7. 7. 2015 určil vo veci termín pojednávania na deň 20. 10. 2015. Dňa 25. 8. 2015 [REDAKOVANÉ] zaslal súdu svoju písomnú výpoveď k námietkam žalovanej a ospravedlnil sa z neúčasti na nariadenom pojednávaní zdravotným problémom. Podaním doručeným dňa 16. 9. 2015 sa znova ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní zdravotnými problémami a preto súd rozhodol o tom, že znalca vypočuje dožiadaný súd Košice II, o čom upovedomil strany sporu, aj vtedajších vedľajších účastníkov a umožnil im, aby v určenej lehote zaslali súdu písomné otázky pre znalca. Žalobca aj žalovaná uviedli, že s takýmto postupom súhlasia a chceli byť prítomní pri výsluchu znalca. Pojednávanie dňa 20. 10. 2015 bolo preto odročené na neurčito s tým, že súd listom z 1. 12. 2015 požiadal Okresný súd Košice II o výsluch znalca [REDAKOVANÉ] a za tým účelom mu doručil spis dňa 9. 12. 2015. Dňa 26. 1. 2016 Okresný súd Košice II vrátil spis bez vybavenia dožiadania s tým, že strany sporu nemajú sídlo v obvode tohto súdu. Dňa 29. 2. 2016 tunajší súd znova žiadal Okresný súd Košice II o výsluch [REDAKOVANÉ] ako svedka, lebo bolo zistené, že už nevykonáva funkciu znalca. Dňa 21. 4. 2016 bol tunajšiemu súdu vrátený spis Okresným súdom Košice II, bez vybavenia dožiadania s odôvodnením, že znalec sa nemôže zúčastniť výsluchu zo zdravotných dôvodov. Dňa 2. 6. 2016 bolo nariadené pojednávanie na deň 22. 6. 2016, na ktoré bol znova volaný svedok [REDAKOVANÉ]. Na pojednávanie sa tento svedok nedostavil a strany na jeho výsluchu netrvali, preto súd na pojednávaní dňa 22. 6. 2016 uzatvoril dokazovanie a odročil toto pojednávanie na deň 13. 7. 2016,

za účelom vyhlásenia rozsudku. Proti rozsudku bolo podané odvolanie a po nevyhnutných procesných úkonoch bol spis dňa 21. 11. 2016 predložený na rozhodnutie KS v Prešove.

Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie z 22. 10. 2014 bolo potrebné postupovať v zmysle intencií uznesenia Krajského súdu v Prešove z 27. 4. 2015 a predvolať na výsluch znalca [REDAKOVANÉ], lebo prvoinštančný súd je viazaný rozhodnutím krajského súdu a ten v zrušujúcom uznesení uviedol, že súd prvého stupňa sa v ďalšom konaní nezaobíde bez podrobného výsluchu znalca. [REDAKOVANÉ] napokon nebol vypočutý ani len ako svedok, lebo mu to nedovolil zdravotný stav. Súd preto uzavrel dokazovanie a vo veci znova rozhodol.

Okresný súd Humenné má za to, že jeho postupom v konaní 6C/203/2004 nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z horeuvedeného prehľadu jednotlivých úkonov vyplýva, že súd priebežne vo veci konal a aj rozhodol, a pokiaľ jednotlivé rozsudky boli zrušené uzneseniami krajského súdu, v ďalšom konaní vždy postupoval v intenciách zrušujúceho uznesenia a vykonával dokazovanie v naznačenom smere.

Okresný súd Humenné poukazuje na to, že predmetom konania je právne náročná vec a predmetom sporu je posúdenie nároku žalobcu na náhradu škody, ku ktorej malo dôjsť postupom žalovanej na majetku Hotela Dukla vo Svidníku. O právnej náročnosti predmetu konania svedčí aj skutočnosť, že súdy prvej inštancie vo veci rozhodli rozsudkom osem krát a to dňa 27. 9. 1999, 23. 11. 2000, 9. 7. 2001, 14. 9. 2007, 6. 7. 2010, 30. 9. 2011, 22. 10. 2014 a 13. 7. 2016. Krajský súd v Prešove rozhodoval rovnako osem krát a to dňa 30. 5. 2000, 27. 2. 2001, 28. 2. 2002, 18. 12. 2008, 20. 12. 2010, 22. 10. 2012, 27. 4. 2014 a 27. 4. 2015. Jeden krát rozhodoval Najvyšší súd SR a to 24. 9. 2003 a jeden krát rozhodoval Ústavný súd SR dňa 23. 1. 2014. Dva krát bola vo veci vyznačená právoplatnosť rozsudku, pričom prvý rozsudok zrušil Najvyšší súd SR a druhý Ústavný súd SR. “

4. Krajský súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril podaním sp. zn. Spr 1/2018, doručeným ústavnému súdu 19. januára 2018, v ktorom predsedníčka krajského súdu okrem iného uviedla:

«Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (obdobne IV. ÚS 117/04 a III. ÚS 142/08).

K povahe veci zdôrazňujeme, že v rámci vyššie uvedených kritérií predmetná vec je typická tým, že bola právoplatne skončená. Z pohľadu celkovej dĺžky konania sťažovateľ dostatočne nezohľadňuje časový úsek medzi právoplatným skončením veci a znovuo tvorením procesu. V predmetnej veci ide dokonca o opakované právoplatne skončenie veci.

Býva takmer pravidlom, že znovuo tvorenie procesu v dôsledku obnovy konania, zrušenia veci v mimoriadnom opravnom konaní alebo či v dôsledku nálezu ústavného súdu z časového hľadiska pomerne zásadným spôsobom dopadá na vybavenie veci. O to viac ak sa právoplatne rozhodnutá vec znovuo tvára opakovane. Predmetná vec bola právoplatne rozhodnutá a z pohľadu práva na súdnu ochranu je treba mať na zreteli, že obsahom tohto základného práva nie je právo na vyhovie žalobe (Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07).).

K postupu súdu vyjadrujeme názor, že intenzita, s akou odvolací súd vykonával jednotlivé úkony vzhľadom na skutkovo a právne náročnú vec, nepodporuje kladné vybavenie sťažnosti...

K správaniu účastníka konania zastávame názor, že vo vzťahu k inštitútu „účinných prostriedkov ochrany“ je treba pristupovať z hľadiska jeho využitia po celý čas konania. V predmetnej veci v podstate sťažovateľ sám relativizuje svoje argumenty, ak prostriedky na urýchlenie konania neaktivoval počas celého konania. Ak tak urobí po rokoch po opakovanom právoplatnom skončení veci, tak je zjavné, že synergicky sa javí vec ako vec vybavovaná s prieťahmi. Z hľadiska základného práva je však dôležité, aby sa v neprospech sťažovateľa zohľadnila v tomto smere jeho pasivita. Tým ale neuznávame prieťahy pred odvolacím súdom, pretože intenzita vykonávania jednotlivých úkonov vzhľadom

na náročnosť vecí a množstvo vecí vybavovaných súdom neumožňujú záver o prieťahoch skonštatovať.

Z pohľadu právnej zložitosti prejednávanej veci aplikačná prax potvrdzuje, že právne veci o zodpovednosti záložného veriteľa za poškodenie zálohu pri výkone záložného práva nepatria medzi nejaké rutinné či štandardné prípady, naopak doposiaľ nevidujeme skutkovo porovnateľnú vec. V konečnom dôsledku náročnosť vecí potvrdzujú protichodné závery jednotlivých súdnych inšancií.

Súčasťou tohto vyjadrenia je aj písomné stanovisko [REDAKOVANÉ], s ktorým sa plne stotožňujeme a absenciu jej subjektívneho zavinenia nekomentujeme len preto, že neuznávame sťažnosť za opodstatnenú ako celok.»

5. K vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu k sťažnosti sťažovateľka stanovisko nezaujala.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

7. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu z 22. januára 2018 k sťažnosti bolo aj opísanie vymedzenej časti napadnutého konania od 15. marca 2007 (vstup sťažovateľky do konania), ktorej doterajší priebeh bol takýto:

- 15. marca 2007 – výzva okresného súdu adresovaná [REDAKOVANÉ] na doručenie dokladov,

- 26. marca 2007 – odpoveď na výzvu súdu,

- 18. apríla 2007 – pripustený vstup vedľajších účastníkov na strane žalovaného,

- 14. mája 2007 – nariadené pojednávanie na 27. jún 2007,

- 25. júna 2007 – doručené vyjadrenie žalobcu v prvom rade,

- 25. júna 2007 – doručené vyjadrenie vedľajších účastníkov,

- 27. júna 2007 – doručenie žiadosti o odročenie pojednávania zástupcu žalobkyne v druhom rade,
- 28. júna 2007 – doručené ospravedlnenie neúčasti vedľajšieho účastníka Siberia,
- 27. júna 2007 – pojednávanie odročené na 17. júl 2007,
- 17. júla 2007 – pojednávanie odročené na 11. september 2007 z dôvodu, že sa nemohla dostaviť žalobkyňa v druhom rade, ktorá chcela byť v konaní vypočutá,
- 11. septembra 2007 – pojednávanie odročené pre účely vyhlásenia rozhodnutia na 14. september 2007,
- 14. septembra 2007 – vyhlásený rozsudok,
- 18. septembra 2007 – doručené vyúčtovanie trov konania,
- 26. septembra 2007 – expedovaný rozsudok okresného súdu,
- 15. októbra 2007 – doručené odvolanie žalovaného,
- 16. októbra 2007 – odvolanie žalobcu v druhom rade,
- 16. októbra 2007 – odvolanie vedľajších účastníkov v prvom až treťom rade,
- 22. októbra 2007 – referát o zaslaní odvolaní ostatným stranám na vyjadrenie,
- 2. novembra 2007 – doručené vyjadrenie k odvolaniu vedľajších účastníkov v prvom až treťom rade,
- 8. novembra 2007 – doručené vyjadrenie žalobcu v prvom rade k odvolaniu žalovaného a vedľajších účastníkov,
- 26. novembra 2007 – referát o predložení spisu krajskému súdu,
- 28. novembra 2007 – doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobkyne v druhom rade,
- 4. decembra 2007 – spis doručený krajskému súdu,
- 11. júla 2008 – nariadený termín pojednávania na krajskom súde na 6. október 2008,
- 6. októbra 2008 – pojednávanie na krajskom súde odročené na neurčito,
- 27. januára 2009 – doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 Co 192/2007 z 18. decembra 2008 – zrušený rozsudok okresného súdu zo 14. septembra 2007,
- 28. januára 2009 – zaslané rozhodnutie krajského súdu stranám sporu,
- 14. apríla 2009 – nariadené pojednávanie na 23. jún 2009,
- 23. júna 2009 – pojednávanie odročené na 23. september 2009,

- 10. septembra 2009 – uznesenie o pripustení zmeny na strane žalobcu – vystúpila žalobkyňa v druhom rade, vstúpila žalobkyňa ASTIRO, s. r. o. (sťažovateľka),
- 11. septembra 2009 – pojednávanie odročené na neurčito,
- 5. októbra 2009 – odvolanie žalobkyne v druhom rade proti uzneseniu z 10. septembra 2009,
- 12. októbra 2009 – zaslané odvolania na vyjadrenie ostatným účastníkom,
- 3. novembra 2009 – referát o predložení spisu krajskému súdu,
- 9. novembra 2009 – spis predložený krajskému súdu,
- 9. novembra 2009 – doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniu,
- 26. januára 2010 – predložené uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 190/2009 zo 17. decembra 2009 – uznesenie potvrdené,
- 9. februára 2010 – zaslané uznesenie krajského súdu stranám sporu,
- 1. marca 2010 – nariadené pojednávanie na 9. apríl 2010
- 9. apríla 2010 – pojednávanie a výsluch svedka odročené na 11. máj 2010, na pojednávaní predložené listiny žalobcom, pričom právny zástupca žalovaného uviedol, že sa k listinám vyjadrí dodatočne, prípadne zväži výsluchy svedkov,
- 11. mája 2010 – pojednávanie odročené pre účely zhodnotenia dôkazov na 15. jún 2010,
- 15. júna 2010 – pojednávanie odročené pre účely vyhlásenia rozhodnutia na 6. júl 2010,
- 6. júla 2010 – pojednávanie, vyhlásený aj expedovaný rozsudok,
- 21. júla 2010 – doručené odvolanie zástupcu vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade,
- 26. júla 2010 – doručené odvolanie žalovaného,
- 24. augusta 2010 – zaslané odvolania na vyjadrenie ostatným stranám sporu,
- 6. septembra 2010 – doručené vyjadrenie k odvolaniu zástupcom vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade,
- 8. septembra 2010 – doručené vyjadrenie k odvolaniu vedľajšieho účastníka v prvom rade,
- 10. septembra 2010 – doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniam,
- 21. septembra 2010 – referát o predložení spisu krajskému súdu,

- 29. septembra 2010 – spis predložený krajskému súdu,
- 21. januára 2011 – doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 125/2010 z 20. decembra 2010 – zrušený rozsudok súdu prvého stupňa,
- 7. februára 2011 – nariadené pojednávanie na 19. apríl 2011 a zaslaný rozsudok krajského súdu,
- 24. februára 2011 – návrh žalovaného na výsluch svedkov,
- 28. februára 2011 – svedkovia volaní na pojednávanie,
- 19. apríla 2011 – pojednávanie, vypočutí prítomní svedkovia, odročené na 10. jún 2011 pre účely výsluchu svedkyne,
- 29. apríla 2011 – uznesenie o priznaní odmeny svedkyňi,
- 10. júna 2011 – pojednávanie a výsluch svedkyne odročené na 9. september 2011 – do 10 dní povinnosť strán sporu oznámiť návrhy na dokazovanie,
- 18. júla 2011 – doručený návrh žalobcu na doplnenie dokazovania,
- 27. júla 2011 – predvolanie navrhovaného svedka,
- 9. septembra 2011 – pojednávanie odročené pre účely vyhlásenia rozhodnutia na 30. september 2011,
- 20. september 2011 – predložené vyúčtovanie trov konania žalovaným,
- 21. september 2011 – uznesenie o odmene svedka,
- 30. september 2011 – pojednávanie – vyhlásený a expedovaný rozsudok,
- 18. októbra 2011 – doručené odvolanie žalobcu,
- 2. novembra 2011 – zaslané odvolanie na vyjadrenie ostatným stranám sporu,
- 22. novembra 2011 – doručené vyjadrenie vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade k odvolaniu,
- 2. decembra 2011 – vyjadrenie vedľajších účastníkov zaslané ostatným stranám sporu,
- 30. novembra 2011 – doručená žiadosť žalobcu o oslobodenie od platenia súdneho poplatku,
- 20. decembra 2011 – doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu,
- 9. januára 2012 – návrh žalovaného na uloženie povinnosti žalobcovi podľa § 141a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“),

- 2. februára 2012 – doručené doklady žalobcu k rozhodnutiu o oslobodení od platenia súdnych poplatkov.
- 6. februára 2012 – uznesenie o zamietnutí návrhu na uloženie povinnosti žalobcovi na zloženie preddavku na trovy dôkazov,
- 6. februára 2012 – uznesenie – priznané oslobodenie žalobcovi,
- 28. februára 2012 – referát o predložení spisu krajskému súdu,
- 2. marca 2012 – predložený spis krajskému súdu,
- 24. septembra 2012 – nariadené pojednávanie na krajskom súde na 22. október 2012
- 22. októbra 2012 – pojednávanie na krajskom súde – vyhlásené rozhodnutie, potvrdený rozsudok,
- 29. novembra 2012 – doručený potvrdzujúci rozsudok sp. zn. 1 Co 23/2012 z 22. októbra 2012
- 30. novembra 2012 – rozsudok krajského súdu expedovaný stranám sporu – konanie právoplatne skončené 11. decembra 2012 vo veci samej,
- 4. januára 2013 – uznesenie okresného súdu o trovách konania,
- 30. januára 2013 – doručené odvolanie vedľajšieho účastníka v prvom rade proti uzneseniu o trovách konania,
- 6. februára 2013 – zaslané odvolanie na vyjadrenie,
- 4. marca 2013 – doručené vyjadrenie vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade,
- 8. marca 2013 – spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti trovám konania,
- 22. mája 2013 – spis vrátený pre účely vykonania opravy a rozhodnutia o trovách štátu,
- 25. júna 2013 – opravné uznesenie,
- 25. júna 2013 – dopĺňacie uznesenie ,
- 31. júla 2013 – odvolanie žalobcu proti uzneseniu,
- 30. augusta 2013 – vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu,
- 9. septembra 2013 – vyjadrenie vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade k odvolaniu žalobcu proti uzneseniu,

- 25. septembra 2013 – spis predložený na rozhodnutie o odvolaniach krajskému súdu,
- 14. februára 2014 – krajskému súdu doručený nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 562/2013 z 23. januára 2014 – zrušený rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Co 23/2012 z 22. októbra 2012,
- 26. februára 2014 – nález ústavného súdu zaslaný stranám sporu krajským súdom,
- 25. apríla 2014 – uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Co 38/2014 z 27. marca 2014 a sp. zn. 1 Co 208/2013 z 27. marca 2014 doručené okresnému súdu,
- 27. marca 2014 – zrušený rozsudok súdu prvého stupňa,
- 5. mája 2014 – zaslané rozhodnutie krajského súdu stranám sporu,
- 3. júna 2014 – nariadené pojednávanie na 2. júl 2014,
- 2. júla 2014 – pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu rozhodnutia o návrhu žalovaného na zloženie preddavku žalobcom podľa § 141a OSP,
- 23. júla 2014 – uznesenie – uložená povinnosť žalobcovi a žalovanému zložiť preddavok na trovy konania,
- 4. septembra 2014 – nariadené pojednávanie na 1. október 2014
- 1. októbra 2014 – pojednávanie odročené pre účely vyhlásenia rozhodnutia na 22. október 2014,
- 22. októbra 2014 – pojednávanie – vyhlásený rozsudok a expedovaný stranám sporu,
- 12. novembra 2014 – doručené odvolanie vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade,
- 13. novembra 2014 – doručené odvolanie žalovaného,
- 25. novembra 2014 – zaslané odvolania na vyjadrenie,
- 5. decembra 2014 – doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniam,
- 13. januára 2015 – spis predložený krajskému súdu,
- 5. mája 2015 – doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 9/2015 z 27. apríla 2015 – zrušený rozsudok,
- 11. mája 2015 – uznesenie krajského súdu zaslané stranám sporu,
- 7. júla 2015 – nariadené pojednávanie na 20. október 2015, privolaný znalec,
- 9. júla 2015 – zaslaný prípis k výsluchu znalca,

- 25. augusta 2015 – doručené vyjadrenie znalca,
- 16. septembra 2015 – doručené ospravedlnenie znalca,
- 14. októbra 2015 – žiadosť súdu adresovaná stranám sporu o súhlas s odročením pojednávania z dôvodu, že znalec požiadal o výsluch dožiadaným súdom,
- 14. októbra 2010 – zástupca vedľajších účastníkov v druhom až štvrtom rade súhlasil s odročením pojednávania, zástupca žalovaného súhlasil, zástupca žalobcu súhlasil,
- 20. októbra 2015 – pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu výsluchu znalca dožiadaným súdom,
- 23. novembra 2015 – doručené vyjadrenie žalobcu vo veci samej,
- 1. decembra 2015 – žiadosť o výsluch znalca dožiadaným súdom,
- 26. januára 2016 – spis vrátený dožiadaným súdom z dôvodu nevhodnosti konania,
- 10. februára 2016 – doručené vyjadrenie žalovaného,
- 29. februára 2016 – spis opätovne zaslaný dožiadanému súdu pre účely vykonania dožiadania,
- 21. apríla 2016 – spis vrátený bez výsluchu znalca vzhľadom na jeho písomné vyjadrenia,
- 2. júna 2016 – nariadené pojednávanie na 22. jún 2016,
- 22. júna 2016 – pojednávanie odročené pre účely vyhlásenia rozhodnutia na 13. júl 2016,
- 13. júla 2016 – pojednávanie – vyhlásený a expedovaný rozsudok,
- 18. júla 2016 – oznámenie intervenientov o vstupe do konania,
- 19. júla 2016 – oznámenie o vstupe intervenientov zaslané stranám sporu,
- 3. augusta 2016 – doručené odvolanie žalovaného,
- 19. augusta 2016 – zaslané odvolanie na vyjadrenie,
- 26. augusta 2016 – doručené vyjadrenie intervenienta k odvolaniu,
- 14. septembra 2016 – vyjadrenie intervenienta zaslané ostatným stranám sporu,
- 16. septembra 2016 – vyjadrenie žalobcu k odvolaniu,
- 20. septembra 2016 – vyjadrenie žalobcu zaslané na vyjadrenie žalovanému a zástupcovi intervenientov,
- 5. októbra 2016 – doručené vyjadrenie intervenientov,

- 11. októbra 2016 – vyjadrenie intervenienta zaslané stranám sporu,
- 24. októbra 2016 – doručené vyjadrenie žalovaného,
- 21. novembra 2016 – spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Ústavný súd na krajskom súde zistil, že pojednávanie nariadené na 25. apríl 2018 sa neuskutočnilo a ďalší termín pojednávania dosiaľ nebol nariadený.

8. Obsah zapožičaného súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 203/2004 potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 22. januára 2018, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Na splnenie

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

13. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky je garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich veci v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) a zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

17. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

19. Napríklad povinnosť súdu konať bez priet'ahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

20. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

21. Pokiaľ ide o kritérium právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd uznáva určitý stupeň právnej aj skutkovej zložitosti veci, no súčasne zdôrazňuje, že uvedeným konštatovaním nie je možné zbaviť okresný súd ani krajský súd zodpovednosti za priebeh napadnutého konania v súvislosti s posudzovaním existencie zbytočných prietáhov.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietáhom, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd nezistil na strane sťažovateľky od momentu, keď do konania vstúpila (15. marec 2007), také skutočnosti, ktoré by zásadným spôsobom ovplyvnili dĺžku napadnutého konania.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu a postup krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie vedené pred okresným súdom nebolo dosiaľ ani po 11 rokoch od vstupu sťažovateľky do tohto konania právoplatne skončené, čo je z ústavnoprávneho hľadiska samo osebe neprijateľné, a preto nie je ani potrebné osobitne hodnotiť jednotlivé procesné úkony, ktoré boli vykonané vo veci.

Okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti okrem iného uviedol, že vo veci už meritórne rozhodol osemkrát, avšak po uplatnení odvolaní boli predmetné rozsudky zrušené, čo je nesporným znakom neefektívnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, a to ústavný súd vedie k záveru, že týmto postupom došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky.

24. Ústavný súd sa zaoberal aj postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že odvolacie konanie vzhľadom na jeho charakter je potrebné v zásade posudzovať ako konanie samostatné, pretože po posúdení postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie svojím rozhodnutím nastoľuje právnu istotu (napr. III. ÚS 403/2017).

25. Vzhľadom na to, že krajský súd od začiatku konania ako súd odvolací rozhodoval v rámci napadnutého konania už osemkrát, ústavný súd odvolacie konania vedené formálne pod rôznymi spisovými značkami hodnotil ako jeden celok.

Pri takomto posúdení veci ústavný súd postup krajského súdu v napadnutom konaní hodnotí ako nedostatočne efektívny, ktorý zásadným spôsobom ovplyvnil jeho dĺžku a následne, keďže až na jeden prípad zrušil všetky rozhodnutia súdu prvého stupňa v merite veci, zásadne ovplyvnil aj dĺžku konania vedeného prvostupňovým súdom.

26. O neefektívnosti postupu krajského súdu v napadnutom konaní taktiež svedčí aj skutočnosť, že ústavný súd svojím nálezom sp. zn. IV. ÚS 562/2013 z 23. januára 2014 zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Co 23/2012 z 22. októbra 2012, pričom ústavný súd v odôvodnení svojho nálezu okrem iného uviedol:

„V odôvodnení oboch rozsudkov však niet žiadneho argumentu, z akého dôvodu všeobecné súdy neuverili tejto svedkyňi, ktorá vypovedala v pozícii štatutárneho orgánu pobočky žalovanej a zodpovedala za všetky úkony tejto pobočky; navyše, jej výpoveď bola podporená aj odkazom na zápisnicu o odovzdaní hotela. Podľa názoru ústavného súdu táto protirečivosť vyhodnotenia svedeckej výpovede s obsahom tejto výpovede dosahuje taký stupeň svojvoľnosti, ktorý má z hľadiska ochrany základného práva na súdnu ochranu už ústavný význam.

Z toho jeho záveru teda vyplýva, že protirečivé a svojvoľné vyhodnotenie výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] obomi všeobecnými súdmi viedlo k tomu, že tieto súdy prijali právne závery v spore o náhradu škody v rozpore s právnym základom zmluvných vzťahov...

Tento nesprávne vytvorený právny základ na rozhodovanie vo veci samej bol podmienený protirečivým a svojvoľným hodnotením takého dôkazu, ktorý mal nezastupiteľný význam pre vytvorenie skutkového základu na rozhodnutie vo veci samej.“

27. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

28. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

29. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu, ako aj postupom krajského súdu (aktuálne sa vec nachádza na tomto súde v odvolacom konaní) porušené, prikázal krajskému súdu aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľka.

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

31. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

32. Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 30 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. V súvislosti s uvedeným poukazuje na právnu neistotu, v ktorej sa nachádza z dôvodu „*neukončeného konania po viac ako 21 rokoch od jeho začatia*“.

33. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

34. S prihliadnutím najmä na neefektívny postup okresného súdu a krajského súdu vo vymedzenej časti napadnutého konania a berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

35. Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

36. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Janči, s. r. o., Dončova 1451/21, Ružomberok. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch

podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

37. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola vo výške 884 €.

38. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 predstavuje spolu s režijným paušálom ($2 \times 8,84$ €) sumu 312,34 €. Právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľkou dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (na základe predloženej fotokópie osvedčenia o registrácii pre DPH)], a tak uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 374,81 €.

39. Priznanú úhradu trov konania sú okresný súd a krajský súd spoločne a nerozdielne povinné zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

40. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2018